

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy óra . . . 60 K Félévre . . . 340 K
 Negyedév. e. . . 170 K Egész évre . . . 680 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 3 KORONA

KERESZTYÉM POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
INTERURBAN TELEFON: 3-43. SZÁM.

Utolsó kísérlet a nemzet érdekében

Budapest, febr. 15. Munkatársunk kérdést intézett Huszár Károly nemzetgyűlési képviselőhöz, hogy a mai ülés után mi a véleménye a helyzetről. Huszár Károly a következőket mondotta:

— *En a helyzetet még mindig nem látom reménytelennek. Még mindig látok kivetelő utat és azt hiszem, hogy a választójogi törvényjavaslatot még mindig sikerülni fog törvényerőre emelni.*

Tanácskozások az ellenzék követeléseiről

A nemzetgyűlés mai délutáni ülése folyamán változatlan lendülettel folytatták a választójog reformjáról szóló törvényjavaslat általános vitáját. A délutáni ülés folyamán Huszár Károly újból érintkezésebe lépett az ellenzék vezető tagjaival, majd később Bethlen István gróf miniszterelnökkel és hosszasan tanácskozott a vezető politikusokkal. Huszár Károly előadta Bethlen István gróf miniszterelnöknek az ellenzék ama követeléseit, amelyek nélkül a választójog reformjáról szóló javaslatot kere. zülengedni

— *Holnap délelőtt újabb akciót indítok meg a nemzet érdekében és meg van minden reményem arra, hogy ez az akció sikerre is fog vezetni.*

Arra a kérdésre, vajjon a holnapi napon bekövetkező kettős ülésen gondolja-e megoldhatónak a helyzetet, Huszár Károly kijelentette, hogy ebben az irányban nem akar nyilatkozatot tenni, nehogy ez a nyilatkozat az akciót bármely oldalon is veszélyeztesse.

nem hajlandó. Ezek a feltételek a következők: A kormány fogadja el a választói jogosság egyik jogcímét az irni olvasni tudást, fogadja el a Károly-csapatkeresztetek jogosságát, helyezkedjék a titkosság alapjára és hagyja nyílt kérdésnek a női szavazati jogot.

A miniszterelnök még az utolsó órában is meg akarván menteni a helyzetet, délután 6 órakor felment a Kormányzóhoz, hogy a helyzetről jelentést tegyen.

Megállottak az órák a nemzetgyűlésben . . .

Tíz perccel 8 óra előtt a nemzetgyűlés termében megállott a nagy óra és az előző asztalon levő kisebb óra. Ugyancsak megállottak a nemzetgyűlés épületében az összes órák, amelyek elektromos központi irányítás alatt állanak. A nemzetgyűlés tovább folytatja a választójogi törvényjavaslatról szóló vitát és eddig az órák megállása miatt semmiféle felszólalás nem történt.

Gaal Gaszton a nemzetgyűlés elnöke az órák megállására vonatkozólag a következőket

mondotta: Tudomásom van róla, hogy az órák megállottak. Mindeztől azonban senki sem szólalt fel ez ellen. Tekintettel a miniszterelnök urnák, a Kormányzó urnál levő kihallgatására, mindeztől hivatalosan nem vettem tudomást a pentatlan időjelzésről. Mindaddig felszólalás ez irányban nem történik, intézkedni nem fogok. Egyébként az órák megállására vonatkozólag már van eset a történelemben. Utalok arra, hogy a francia parlamentben is megállottak már egyszer az órák.

Éjfél tanácskozás a nemzetgyűlésben

Tomboló vihar a választójog körül

Budapest, febr. 15. A nemzetgyűlés mai ülése már délelőtt 9 órakor megkezdődött, tekintettel a tizórás ülésekre s az ülésteremben ehhez a korai kezdéshez képest is szokatlan élénkség mutatkozott.

Gaal Gaszton elnök az ülést 9 óra 5 perccor nyitotta meg. Napirend szerint áttértek a választójogi javaslat tárgyalására.

Rubinek István: Az 1920. I. t. c. -ben a nemzetgyűlés jóváhagyta a kormány azon rendelkezéseit, amelyekkel a nemzetgyűlést létrehozta. Rassai és Apponyi szerint ezáltal ezek a kormányrendeletek törvényerőre emelkedtek. Ez téves beállítás.

Szilágyi Lajos: Hallatlan!

Rubinek István: A nemzetgyűlés ezzel csak egyszerűen felmentvényt adott a kormánynak a nemzetgyűlés összehívását megelőző intézkedéseit és a nemzetgyűlés törvényesítette saját magát.

Rassai Károly: Hát az időközi választások?

Rubinek István: Jogi lehetetlenség, hogy a törvényhozás belügyminiszteri rendeletet törvényerőre emeljen.

Rassai Károly: Honnan veszi ezt?

Rubinek István: Hogy a Friedrich-féle rendelet nem törvény, mutatja, hogy a baranyai választás idején a kerületek székhelyét belügyminiszteri rendelettel módosították.

Rassai Károly: Téveeés.

Ugron Gábor: Alapvető tévedés!

Rubinek István: Nyilvánvaló, hogy az

1920. XVII. t. c. intenciója az, hogy a felszólalás esetén csak akkor ejtendő meg a Friedrich-féle rendelet alapján a választás, ha a nemzetgyűlés a meghatározott időtartam előtt oszlik fel. A Friedrich-rendelet kizárólag nemzetgyűlésre vonatkozik, hogy lehetne annak alapján országgyűlést összehívni? A javaslatot elfogadja. (Nagy éljenzés és taps.)

Grieger Miklós: A magyar faj politikai vezérei idegenkednek az újításoktól.

Friedrich István: Minden újítástól!

Grieger Miklós: Konzervatív politikusok a széles néprétegeket felölöz választójogot elhamarkodott ugrásnak minősítik és féltik tőle a nemzetet. Friedrich a legradikálisabb választójogot léptette életbe, mert bízott a népben, amelynek őszlőne tisztja. E szűkkörű választójogi törvény nem felel meg azoknak az áldozatoknak, amelyeket a főmegek a háboruban hoztak, még pedig azért nem, mert jogfosztást jelent. Adjunk jogot a népnek, mert ezzel nem segítjük, hanem megakadályozzuk a forradalmat.

— Az előadó ur nyílt szavazás mellett szállt síkra és azzal érvelt, hogy a magyar nép éretlen.

Szabó József (budapesti): Önmagáról alapítja meg! Mindenki saját magáról beszél!

Grieger Miklós: A szerb kecskepásztorok már negyven évvel ezelőtt érettek voltak. Negyven-ötven év azt bizonyítja, hogy egyetlen európai nép természete sem mond ellen a titkos szavazásnak.

Arra a kérdésre, hogy mi történik akkor,

ha a nemzetgyűlés nem emeli a törvényerőre a javaslatot, *Isten és ember előtt vallom, hogy amennyire igaz, hogy az égbolt nem dől össze, olyan igaz, hogy Horthy Miklós esküjét nem fogja megszegni.* (Zajos éljenzés a balközépen.)

Kitör a vihar

Berky Gyula: Ez a nemzetgyűlés kiélte magát. Az a választójog, amelynek alapján ez a nemzetgyűlés összeült, elég általános és elég titkos volt. Mindamellett azt tapasztaltuk, meg kell mondanom nyíltan, hogy nem egészen tisztultan alakult ki a közvélemény a választásokon. Ezeket a választásokon nemcsak a zsidókat bántalmazták, de több helyütt a kiscgazdákat is megbotozták. A választások tisztaságára kell fektetni a fősúlyt. Nem elég az általánosság, a kormány engedjen a nemzeti akarat tisztá megnyilvánulásának.

Rassai Károly: Hol a biztosíték erre?

Berky Gyula: Garancia erre ez a párt. Objektíve, minden szenvedély nélkül megmondjuk, *terroreszközökre nincs szükségünk.* Mi perhorreszkálunk minden olyan eszközt, amely a régi választásokon dívatban volt.

Rassai Károly: Arról a két esztendőről is be kell számolni a nép előtt, amit itt töltöttek!

Berky Gyula: Meg fogjuk mondani a népnek, ne adjon hitelt annak a demagógiának, amely a nemzetgyűlésre, kormányra akarja háritani a felelősséget mindazért a nyomorúságért, amit a háboru okozott és okozott az a kurzus, amelynek extrém szószólója és első bajnoka Rupert Rezső képviselő ur volt. (Nagy zaj és mozgás az ellenzéken.) Hallottam beszélni kerületében a képviselő urat!

Rupert Rezső: Nem is volt ott!

Berky Gyula: A kiscgazdapárt vérében hordja a demokráciát.

Ugron Gábor: Láttuk két év alatt!

Berky Gyula: A törvényjavaslat törvényerőre emelkedése legalább olyan érdeke az ellenzéknek, mint a kormánynak. Ha ma még nem is, de később elismeri a tuloldal is, hogy a törvény megszavazásával az ollenzéknek tettünk szolgálatot.

Friedrich István: Van törvény, minek új?

Szifj Bálint: Csak a Wekerle-féle törvény van!

Rupert Rezső: Két év alatt ezt sem tudta megtanulni!

Sigray Antal gróf: Nem végezte el a négy elemi iskolát se! (Zaj.)

Berky Gyula: Ezt a kormányt és a kiscgazdapártot nem lehet felelőssé tenni mindazért, ami két év alatt történt.

Berky Gyula: Hivatkozik Andrássy Gyula gróf beszédére, amelyben azt hangsúlyozta Hegedüs Loránt pénzügyminisztersége alatt, hogy a pénzügyi kérdések elintézése a fontos s az alkotmányjogi kérdések elintézésére a későbbi időpontban kerülhet sor. (Zaj.)

Egy évvel ezelőtt Ferdinandy Gyula belügyminisztersége alatt több képviselő fennjárt a belügyminiszternél, akinek a közigazgatási reformról szóló törvényjavaslata már készen volt.

Ferdinandy Gyula: Miért nem hozta ide a kormány?

Meskó Zoltán: Miért nem mondtál le?

Zajos felkiáltások: Te miért nem mondtál le soha az államtitkárságról?

Meskó Zoltán: En nem is támadom a kormányt!

Felkiáltások az ellenzéken: Csak a folyosón!

Csontos Imre: Haza talált a ló, az volt a baj! (Óriási derűtség.)

Friedrich István: Majd a hatszáz vagon liszt is haza talál! (Zaj.)

Berky Gyula: A kisgazdák csak Budaörsnél jöttek rá, miért nem sürgősek az ellenzéknek az alkotmányjogi javaslatok. (Zaj.)

Friedrich István: Lassan gondolkodnak!

Berky Gyula: Igen, lassan gondolkodunk, de éppen azért a felelősség nagy része azokat illeti, akik gyorsan gondolkodnak és az alkotmányjogi javaslatokat összelövelődzik Budaörsnél. (Zaj, az elnök csenget.)

— Nem érti az ellenzék idegességét, amely tegnap már feliratot szerkesztett a nemzethez és a Kormányzóhoz, bár még nem is ismeri a kormány szándékait. (Nagy zaj.) Emlékszem, hogy mikor Budaörsnél a Kormányzó ellen támadtak, mikor a kormány ellen támadtak, mikor a nemzetgyűlés ellen támadtak . . .

Szmrecsányi György: Mikor a koronás királyra löttek!

Óriási viharos zaj.

Szmrecsányi György: Örök szégyene lesz ez a magyar nemzetnek!

Budavry: Azoknak szégyen, akik behozták!

Percekig tart a zaj és kiabálás, míg

Szmrecsányi akadályozza a tanácskozást

Állandó nagy zajban nyitja meg újból az ülést Bottlik József alelnök. Kéri a képviselőket, hallgassák meg nyugodtan a szónokot.

Szmrecsányi György: Provokálta az ellenzék!

Berky Gyula: Egy szóval sem provokáltam!

Szmrecsányi György: Öfelségéről beszélt tisztelőtlenül!

Berky Gyula: Én a felelősség érzéséről beszéltem!

Berky Gyula: Arról, hogy egyes képviselő urak a mai törvények . . . (Nagy zaj.)

Szmrecsányi György: Nincs új alkotmány, csak a régi alkotmány van!

Az elnök csenget. Az állandó zajban nem lehet hallani Berky Gyula szavait.

Bottlik József alelnök: Kénytelen vagyok konstatálni, hogy Szmrecsányi képviselő ur a tárgyalást lehetetlenné teszi.

Hegedűs György: Nem akarják, hogy törvény legyen a javaslatból!

Friedrich István: Nem is akarunk új törvényt! Itt van a régi! (Állandó nagy zaj az ellenzéken.)

Egy hang a kisgazdapárton: Legyen legalább a bucsu szép!

Friedrich István: Szép kis bucsu!

Berky Gyula: Szmrecsányi képviselő társam későn jött be és nem hallgathatta meg beszédemet. Egyetlen szót sem mondtam, amellyel az ellenzékét provokáltam volna. Azt szerettem volna, ha azon októberi napon a magyar hazaszeretet úgy nyilvánult volna meg, mint ezen alkotmányjogi törvényjavaslat tárgyalásánál mutatkozott. Apponyi képviselőtár-

A belügyminiszter a javaslatról

Szünet után Klebelsberg Kunó gróf belügyminiszter emelkedik szólásra. Az a vád hangzott el, hogy későn került ez a javaslat a nemzetgyűlés elé. A miniszteri széket dec. 17-én foglalta el és már január 7-én elkészült a törvényjavaslattal.

Ilyen körülmények között meg kell állapítani, hogy a felelősség ebben a tekintetben őt nem terheli. A nemzetgyűlésen és a sajtóban azt mondották többször, mit fognak szólni a választók ehhez a javaslatához. Ha valamely álláspontot mérlegelünk, nem azt kell nézni, hogy mit fognak szólni a választók, hanem nézni kell saját lelkiismeretünket és hogy mit követel az ország érdeke. Az ország demokratikus választójogot akar, de nem szélsőségeset.

Sokan hangoztatják a külföldi példákat. Azt mondják, miért jövünk ugynevezett konzervatív választójoggal, amikor mindenütt ki terjesztették a választójogot. A román nemzet perhorreszkálja a női választójogot, mert

vége az elnök nagy nehezen lecsendesíti a képviselőket.

Szmrecsányi György: Budaörsrel dicsekszenek!

Berky Gyula: Nem dicsekszem, de összeszorul a szívem, mert ott testvér vér folyt!

Szmrecsányi György: Ki csinálta? (Óriási zaj!)

Budavry László: Az ellenkormány csinálta!

Friedrich István: A mellékkormány!

A zűrzavarban az elnök folytonosan csenget, de hiába. Az izgalom fokról-fokra emelkedik, a kisgazdapárt a padokat veri. Sokan felállanak helyeikről, és az ülésterem közepé felé tördülnek.

Az izgalom közepette Bottlik József elnök az ülést felfüggesztli.

A zaj és kiabálás tovább tart. **Benkő Gábor** az ellenzék felé menve, magából kikelve kiabálja:

— Nekünk csak fáj, de nem szégyeljük magunkat!

Rupert Rezső (odaszól az egymás felé tördülő képviselőkhöz): **Üssétek egymást, megérdemlitek!**

A terem közepére tördült képviselők izgatottan gesztikulálva tárgyalnak és jó időbe telik, míg a kedélyek valamennyire lecsillapulnak és az elnök az ülést újból megnyithatja.

sam tegnap azt mondotta, hogy ennek az ellenzéki kritikának jogosultsága van.

Szmrecsányi György: Nem ellenzéki! Ez a magyar nemzeti álláspont. (Nagy zaj.)

Bottlik alelnök: Szmrecsányi képviselő ur megint kezd!

Berky Gyula: Az ellenzéki kritikának addig a mértékig való terjesztést, amíg a nemzet érdekében meg, teljesen jogos, azontul azonban minden felelősség az ellenzékre hárul. Ezen javaslat az általános egyenlő titkos községenkénti választójog alapján nyugszik. A választások tisztaságától függ a nemzet akaratának megnyilvánulása. A Friedrich féle választójogi rendelet szuronyok és terror között érvényesült. Ezen választójog alapján lehetetlen volt, hogy az ipari munkásság olyan képviselőben jelenjék meg a nemzetgyűlésen, mint amilyenre szükség lett volna. Ha a szociáldemokrata párt képviselői nem jelenhettek meg, annak nem ez a párt, hanem inkább azok az okai, akik a választást lefolytatták. Azt a választójogot, amelyet Friedrich alkotott, olyan korrekcióval fogják ellátni, amely biztosítja a hadiözvegyek és rokkantak választójogát.

Nekünk nincsen szükségünk rendőrszuronyokra, mert a mi alkotmányunk a népnél van. Megnyugtathatom Önöket képviselő társaim, hogy erőseknek érezzük magunkat ahhoz, hogy Önökkel a harcot felvegyük. Mi bizunk erőnk igazságában.

A tények azt bizonyítják, hogy ilyen tiszta választások mellett az ipari munkásság az őket megillető számban kerül a nemzetgyűlésbe. Nagy szolgálatot teszünk a nemzetnek, amikor nem akadályozzuk a törvényjavaslat törvényerőre emelését. A törvényjavaslatot elfogadja. Elnök 5 perc szünetet rendel el.

náluk a népesség 45 százaléka kap szavazati jogot. Anglia is korlátozza a női szavazati jogot. Ezzel szemben ez a javaslat a nép 60 százalékát juttatja szavazati joghoz. Kérdi, hogy lehet ezt a javaslatot ilyen körülmények között konzervatívnak mondani.

Felvetették azt a kérdést, miért jött most a kormány ezzel a törvényjavaslattal. Készséggel elismeri, hogy Friedrich István komoly szolgálatokat tett a nemzetnek a proletárdiktatura bukása után. Az antant két követeléssel jött. Az egyik az volt, hogy alakítsunk koalíciós kabinettet és ez vigye az ország ügyét addig, amíg egy általános választójog alapján összeülő nemzetgyűlés nem állapítja meg, hogy melyik irányzatnak van többsége. Ezzel a többséggel azután hajlandó béketárgyalásokat kezdeni. Ennek alapján jött a Friedrich-féle rendelet. A falusi és városi nép általában fejcsóválva olvasta a rendeletet.

Az utolsó választójogi törvény alapján 581 ezer ember kap szavazati jogot, ezzel

szemben a Friedrich-féle rendelet szerint 3,550.000. Még soha nem láttuk azt, hogy 500 ezerről egyszerre 3 millióra emelték volna a választók számát. Amit a Friedrich-féle rendelet külső nyomás alatt megtett, azt megadott jognak tekinteni nem lehet. A kormánynak ez a javaslata egy millióval több polgárt részesít választójogban, mint a legutolsó választójogi törvény. Nem lehet azt mondani, hogy a világon mindenütt, ahol az általános titkos választójogot behozták, nagyon rövid időn belül azon törték a fejüket, hogy azt miképpen korrigálják.

Minket két szempont vezetett. Az egyik egy minimális értelmiségi cenzus, a másik pedig, hogy az ország népének az a része, amely ide-oda vándorolt, mindaddig, amíg gyökeret nem ver, ne részesüljön a választójogban. A minimális értelmi cenzus a négy elemi. A kormány azért ragaszkodik a négy elemihez, mert ha az irni-olvasni tudást elfogadná, akkor a választások előtt politikai vizsgálatoknak kellene alávetni a választókat. Ezt azonban mindenesetre el kell kerülni. Ezenkívül ragaszkodunk az egyhelyben lakáshoz, ebben a kérdésben sem lehet kivétel. Akik folyton vándorolnak, azokat nyugodt lélekkel kizárja a választásokból. A javaslat szavazathoz juttatja az ország lakosságának 60 százalékát, az ipari munkásságnak pedig 63 százalékát. Nem lehet tehát azt állítani, hogy a javaslat sérelmes az ipari munkásságra nézve. Miután a munkásság számottevő szerepet visz az országban, soha nem fogok belemenni abba, hogy a munkásságot kiárják onnét a jobból, hogy a parlamenti életben részt vehessen.

A választójog nem lehet senki részére jutalom. Én ellenzek minden adócenzust. Haller felemeltette beszédében a tömegek rokonérzését. Magyarországon az összes 24 éven felüli nép egy millió, 814 ezer magyar állampolgárnak lett volna joga ahhoz, hogy szavazzon. Eszerint tehát 116 ezer a kimaradtak száma. A Friedrich-féle rendelet alapján tényleg összesen maradtak tehát 331 ezret tesznek ki. Az én javaslatomban 1500,000 magyar férfi jutott szavazati joghoz, tehát 440 ezer maradt ki, vagyis 110 ezer emberrel több, mint a Friedrich-féle összeírás szerint.

A női választójognak meggyőződéses híve. Az én javaslatom szerint 330 ezer magyar asszonynak lesz szavazati joga.

Az én meggyőződésem az, hogy a javaslat, amelyet most törvényerőre kívánunk emelni, elősegíti a konszolidációt és ezzel szolgálatot teszünk megszállott területen levő testvéreinknek is.

Szóvá tették a kisebbségi képviseletet is. Amikor azt láttam, hogy kompromisszumra van szükség, javasoltam Bethlen István gróf miniszterelnöknek, hogy tegyen próbát a lajstromos szavazással és a kisebbségi képviselettel, még pedig az ország legműveltebb részében, Buda-pestben és környékén. Én ugyan mindig az egyes képviselőválasztás alapján állottam. Ma még majdnem lehetetlen Magyarországon pártokra szavazni. Álljon mindenki választói elé.

Nem helyeselhetem, hogy elbukott képviselők a képviselői választások terve szerint mégis bejussanak a lajstromos szavazás segítségével a képviselőházba.

A kormány az ellenzék sorából felhangozott kívánságokat, amelyek a titkosság kérdésére vonatkoznak, honorálta. E kérdésben azonban nem lehet engedni. Ez a közrend fenntartásának a kérdése. Ezt a nemzetet csak a munka állíthatja talpra, hogy pedig az országban dolgozni lehessen, ahhoz nyugalom kell. Erre a nyugalomra van szükség a parlamentben is, mert enélkül alkotni, teremteni nem lehet. Kéri a nemzetgyűlést, hogy a törvényjavaslatot fogadja el.

Haller József: A törvényjavaslatban jogszerűt lát. A javaslatot, amely ember és ember között iskolázottság, vagyonság szempontjából különbségeket tesz, nem fogadhatja el.

Elnök ezután az ülést 2 órakor felfüggesztette.

Bottlik József alelnök négy órakor újból megnyitja az ülést.

Az első felszólaló Kiss Menyhért. Tekintettel arra, hogy ez a törvényjavaslat a

lasztások tisztaságát és általánosságát biztosítja, valamint abban a reményben, hogy az irni olvasni tudás kérdését, továbbá azt, hogy a Károly csapatkeresztések választójogának honorálását, ha irni-olvasni nem is tudnak, a belügyminiszter sikeresen meg fogja oldani, a törvényjavaslatot általánosságban elfogadja.

Brdi Ernő késedelmesnek tartja a törvényjavaslat benyújtását és megállapítja, hogy a mulasztás nem az ellenzék részéről történt. Mind a Kluen-Héderváry, mind a Wekerle-féle választójogi javaslatot a bizottságok hónapokig tárgyalták. A jelen esetben is kötelessége lett volna az ellenzéknek a javaslatot alapos tárgyalás alá venni. Szerinte minden becsületes magyar embernek meg kell kapnia a választójogot.

A törvényjavaslat szövegezésében sem világos, és egyenesen visszaesést mutat az 1918. évi XLVII. törvényekkel szemben, amennyiben csak annak az iparosnak adja meg a választójogot, akinek négy elemi iskolai képzettsége van. Visszafelé fordítást lát a domicilium kérdésében is.

A nők választójogát a gyermekek számához kötni nem lehet, valamint az is helytelen, hogy a hat elemi iskolai képzettséghez van kötve az egyes nőknek választójoga.

Nem lehetséges, hogy a választások előestélyén és mindig lehessen internálni. A női

választójognak híve és nem fogadja el a törvényjavaslatot.

Gömörey György: Ha az ellenzék az engedmények terén csak felényire ment volna el, mint amit a kormány eddig megtett, akkor már régen törvényerőre emelkedett volna a törvényjavaslat. A tisztviseli és időközi választások bebizonyították, hogy a titkos választások milyen féktelen demagógiának és izgatásoknak voltak forrásai. Nem az általános egyenlő és titkos választói jog biztosítja az igaz kivezető utat, hanem az egymás megértése, a nemzeti érzés és az erős faji öntudat. A választói jog nem velünk született jog, hanem az állam közéletében élő polgároknak szerzett joga, ha pedig szerzett jog, nem lehet jogfosztásról beszélni, mert nem lehet megfosztani valakit attól, amilyen nincs. Senki sem mondhatja, hogy jogfosztásról van szó, itt csupán jogszerzésről van szó, mert ez a jog közjog, amelyet a nemzet adományoz annak a polgárának, akinek azt a nemzet érdekei szempontjából jónak látja adományozni. A nyílt szavazás híve, a javaslatot nem fogadja el.

Rupert Rezső: Nekünk olyan választói jog mellett kell kitartanunk, amellyel megválasztattunk. A választójogi törvényjavaslatot általánosságban sem fogadja el.

A keresztnyárt részéről többek közbeszólnak: **Mi lesz az órával?**

Megindulnak az órák

Az elnök konstatálja, hogy az óra megindult. Az elnök intézkedésére az órák megindultak, a mikor az elnöki előterjesztésre került a sor, már háromnegyed 9-et mutatnak.

Az elnök napirendi indítványt tesz.

Napirendhez többen feliratkoztak. Elsőnek Huszár Károly szólal fel. Még a ma délutáni órákban általános volt a kívánság, hogy a választójogi kérdésben meg egyezést létesítsünk. Három órája telt el annak, hogy nagyatádi Szabó István, a Ház elnöke és én kiserlelet tettünk arra, hogy ezt a meg egyezést létrehozzuk. Még ma este is lehetséges lett volna a megállapodás a következő pontok szerint:

Az irni-olvasni tudás vétessék alapul, a Károly-csapatkeresztések jogcímét ismerjék el, a titkosság kérdésében teljesen szabadon érvényesüljön a többség akarata, a női választójog kérdésében mindenki szabadon érvényesíthesse a maga véleményét. Ezek ellenében az esti

órákban meg lehetett volna menteni a nemzet és az ország nyugalma. Nagyon sajnálja, hogy a miniszterelnök ur erre az áldozatra nem határozta el magát. (Nagy zaj, elnök az ülést felfüggeszti.)

Szünet után Huszár Károly így folytatja: Azon az alapon, ha a kormány az irni-olvasni tudást és a Károly csapatkeresztések választói jogát akeptálja, a titkosságot és a női választójogot szavazás alá bocsátja, meg lehetett volna egyezni.

Azzal a kéréssel fordul mindenkihez, győzze le a pártönzés utolsó maradványait is, szálljon magába, hiszen a nemzetgyűlés önmagán követ el harakirit, ha módot ad arra, hogy az alkotmányon sérelem essék. Azt indítványozza, hogy ne szakítsák meg a tárgyalásokat, hanem a napirend első pontjait tűzzék ki a választójogi törvényt és derüljön ki, ki a felelős, ha ez a javaslat törvényerőre nem emelkedik.

Nincs több engedmény

Bethlen István gr. miniszterelnök: Huszár Károly azt mondta, hogy két órán keresztül nem volt az ellenzék abban a helyzetben, hogy a kormánnyal tárgyalhasson. A magam részéről meghívást kaptam a Kormányzó ur öfömlétségétől, hogy bi onyos dolgokban felvilágosítsam szolgálatuk és ez volt az oka távolmaradásomnak. Ellenben a Ház elnöke közölte velem telefonon azokat a pontokat, amelyek mellett az ellenzék hajlandó a javaslatot keresztülfüggeszteni.

Ezek a rendeletek majdnem azonosok azokkal, amelyeket utolsó beszédemben mint elfogadhatatlant visszatartottam.

Ilyen az irni, olvasni tudás akeptálása. Ezt deklarálták nyílt kérdésnek, vagy bármilyen kérdésnek, a kormány emellett az álláspont mellett leszegezte magát. A nemzetgyűlésnek módja van arra, hogy akaratát megnyilvánítsa, a kormányt leszavazhatja s a kormány azonnal távoznia fog helyéről, de azt követelni, hogy a kormány ma tett kijelentését, holnap vonja vissza, nem lehet.

A katonai jogcímek tekintetében annak idején az ellenzék kebelében megállapodás jött létre, és amikor a kormány kijelentette, hogy ezt elfogadja, akkor az urak felállottak és kijelentették, hogy nekik ez nem elég. Egyébként pedig a katonai jogcím a Friedrich-féle rendeletben is, mint korhatárt leszállító jogcím van felvéve, nem pedig mint önálló jogcím.

Ami a titkosságot illeti, nem azt kívánták tőlem, hogy tegyem szabaddá, hanem azt, hogy adjak garanciát arra vonatkozólag, hogy a titkosság a nemzetgyűlésen keresztül megy. Akkor, amikor tudom, hogy ebben a kérdésben úgy pro, mint kontra nagy propagandát fejtettek ki, hogyan adjak én erre nézve garan-

ciát. Ebben a tekintetben a nemzetgyűlés tovább menőleg határozhat. Mi a magunk részéről csak megkönnyebbülünk attól a kálvariától, amellyel hónapok óta személyes támadásokkal ideyomoritottak bennünket. (Nagy taps) Ha ez a Ház velünk szemben szavaz, a konzekvenciát azonnal levonjuk. (Nagy éljenzés és taps a kiszagdapárton.)

Szilágyi Lajos az elnök napirendi indítványával szemben indítványozza, hogy az interpellációk után az elnök jelentse be a Ház feloszlatását. Tiltakozik az ellen, hogy holnap ülést tartsanak, mert a nemzetgyűlés élettartama ma jár le. Tiltakozik az ellen, hogy holnap a Ház határozhasson.

Apponyi Albert gróf: Teljesen közömbösnek tartja, hogy ma vagy holnap fejezi be pályáját a nemzetgyűlés. Az, hogy amennyiben ez a törvényjavaslat nem emelkednék törvényerőre, alkotmányjogi zavar állana be, nem áll. Ez csak akkor következne be, ha a kormány törvénytelen lépésre határozná el magát és rendeleti uton szándékozna a javaslatot életbe léptetni.

Figyelmezteti a kormányt, hogy adjon a nemzetnek erkölcsi garanciát arra, hogy a parlamenti ellenőrzés nélküli időben nem fog visszaélni hatalmával. Amikor a nemzetgyűlés kapui bezárulnak, nincs más ellenőrző hatalom, mint a sajtó, amelynek élete szintén a kormány kezében van letéve. Kénytelen tehát felszólalni, hogy figyelmeztessen annak a kincsnek őrzésére, amelynek őrzése egyedüli feladata a kormánynak.

Bethle István gróf miniszterelnök: Azt hiszem, hogy nem adtam okot arra, hogy Apponyi Albert gróf a közszabadságok biztosítása érdekében azokat mondja, amiket épen most

elmondott. Olyan férfiu, mint én, aki 20 éven át az ellenzék pádjain ültem s a közszabadságok értékét nagyrabecsültem, annyival inkább teszem ezt most amikor ideiglenesen ülök a kormányelnöki székhelyben. Én voltam az, aki a közelmúltban a c-n urát megs üntetem és aki messze el-b entem a zocidlem kintnak és igyekezte követeléseiket horordni. Lenis a eü. v. in izterrel együtt a közsz. bnd. ságo felett örködni fogok, de a közszabadságok és nem a közszabadságok felett. Amennyire nagyra kell értékelni a szabadságot, úgy nem szabad megturni a szabadságot. Az ellenzék vezetőit gondoskodjanak arról hogy a választói küdelmek demagógiávd ne fadjuljanak, mert ez ellen, mint a szabadság ellen kénytelen leszek kötelességemet teljesíteni.

Ezután a Ház az elnök napirendi indítványát fogadja el.

Az utolsó interpellációk

Szünet után Bethlen István gróf miniszterelnök válaszolt Benkő Gábornak azon interpellációjára, hogy hajlandó-e a kormány intézkedni, hogy március 15-e nemzeti ünnepé nyilvánítsák. A miniszterelnök válaszában azt mondta, hogy a kormány intézkedni fog, hogy ez a nemzeti ünnep az összes hatóságok részéről megünnepeltesse, mert a nemzet lelkében az 1848 iki események emléke március 15-bez fűződik.

Ezután Bánffy Miklós gróf külügyminiszter válaszol Szádeczky Lajos interpellációjára. A külügyminiszter kijelentette, hogy a cseh-szlovák kormány részéről mindeztideig semmiféle javaslat nem érkezett be a határmegállapító bizottsághoz, amely Magyarország rovására a határokat szélesíteni akarná. A cseh-lengyel egyezménynek semmiféle éle nincs Magyarország ellen.

Ugyancsak Bánffy Miklós gróf külügyminiszter válaszol Kutkafalvy Miklós azon interpellációjára, hogy milyen lépéseket tett a megszállott területen levő honfitársaink kisebbségi jogainak megvédése érdekében.

A román kormánnyal történt meg egyezés értelmében az első fogolycsoportot már át is vették. A másik csoport pedig összeírás alatt van. A cseh szlovák kormánnyal meg egyezés jött létre, amelynek értelmében a halálraítélteket szabadon bocsájtották. A kisebbségek védelmére a kormány minden alkalmat megragad. A fősulyt azonban arra helyezi, hogy a nemzetek szövetségét, amely a kisebbségi jogok védelmét garantálja, a többi trianoni szerződési pontokkal együtt, állandóan tájékoztassa.

Ezután Rakovszky István a határozatképesség megállapítását kérte. Miután csak 42 képviselő volt jelen, az elnök 5 perc s ünetet rendel el.

Szünet után Bottlik József megnyitja az ülést.

Mózer Ernő a népjóléti minisztert kéri, hogy a nem hivatalos katonák rokkantak, özvegyek és árvák előlegként kapják meg a járulékot, noha a törvényjavaslat még törvényerőre nem emelkedett.

Bernolák Nándor népjóléti miniszter kijelentette, hogy ami a törvényjavaslatban van, rendelet útján meg fog jelenni.

A választ a Ház tudomásul vette. Orbók Attila a debreceni pénzügyigazgatósági hatóság alá tartozó területeknek mérték-telen megadóztatása miatt intéz interpellációt a pénzügyminiszterhez. Az interpellációt kiadták a pénzügyminiszternek.

A többi interpelláló nem volt jelen, mire az elnök az ülést háromnegyed 12 órakor be-rekesztette.

Nem érkezik szén. A havazás miatt beállott forgalmi akadályok következtében a debreceni villanytelephez a szükséges szén szállítmányok nem érkeztek meg. Munkatársunk idevonatkozólag tegnap kérdést intézett Aherle Rajmund villanygyár igazgató helyetteshez, aki kijelentette, hogy a szén szállítmányok napokkal ezelőtt elmaradtak, készlet még van egy kevés. Ha azonban a szállítások továbbra is szünetelni fognak, akkor újra zavarok előt állunk.

József Ferenc főherceg a gazdasági akadémián

A néhány napos látogatásra Debrecenbe érkezett József Ferenc főherceg kedden délután a gazdasági akadémia pallagi telepét tekintette meg. Megérkezésekor az egybegyült tanári kar élén Vargha Kálmán dr. igazgató üdvözölte lendületes beszédben.

— Rendkívül örvendek, mondotta többek közt, hogy épen Fenségeddel közölhetem, hogy József nádor, Fenséged dédapja volt az, aki személyesen járt Keleten és Milos fejedelemtől 10 sertés kocát és 2 kant hozott, amely sertésfajtából további nemesítés folytán jött létre a ma világhírű kondorszörű magyar mangalica sertés. Boldogult nagyapja pedig személyes buzgóssága és fáradozásával létesítette a közönséges magyar tengeriből a nemesített alcsuthit, s ujjában a híres bányai tengerit. Debrecen város derék gazdarságának boldogulását és jólétét, nemkülönben a világhírű debreceni hentesipar fellendülését e két termelési tényező teremtetten meg.

Rendkívül örvendünk, hogy a dicső ősök mezőgazdasági sikereinek nyomán halad Fenséged is, amit a mezőgazdasági tudományok iránti érdeklődése és mai látogatása is illusztrál. Isten hozta Fenségedet!

A királyi herceg melegen köszönte meg az üdvözlő szavakat és kifejtette, hogy a mezőgazdasági haladás biztosíthatja az ország jövőjét és csakis ez uton szerezhetjük vissza az integer Magyarországot.

Az ifjuság nevében Bajusz Árpád gazd. akad. hallgató, ifjusági alelnök üdvözölte a főherceget, aki felhívta az ifjuság figyelmét a mezőgazdasági tudományok gondos ápolására, mert amit a kard elvesztett, azt az eke vasa szerezheti vissza.

Ezután megtekintette az Akadémia gyűjteményeit, laboratóriumait, siementhal-bonyhádi tehenészetét, magyar fésűs juhászatát, mangalica sertésenyésztését és a dohánykísérleti állomáson a dohány időszerű csomózását, fermentálását.

Mindenütt legnagyobb elismerésének adott kifejezést és kilátásba helyezte, hogy tavasszal, mikor a vegetáció megindul, a tervbevett növénytermelési kísérleteket is megismerli.

József Ferenc főherceg a legjobb impresziókkal a tegnapi déli budapesti vonattal utazott el Debrecenből.

A munkás részesevé a vállalati nyereségből

Régen hangoztatott és szóles körben nagy népszerűsége szert tett eszme az, hogy a termelésből előálló haszon a termelésnek ne csupán az egyik tényezőjét illesse egészben, hanem részesevéjék abból a másik tényező is. Tehát ne jusson az egész nyereség a tőkének, hanem osztozzék benne a munka is.

Nemrég az esseni Krupp gyár vezetője foglalkozott avval a tervvel, hogy azoknak a munkásoknak, kik már régebben dolgoznak a gyárban, külön ugynevezett kis részvényeket fog kiadni, amelyek alapján ők is részesevőnek a gyár tiszta nyereségében.

De mi történt? A szakszervezetek képviselőiből alakított üzemi tanácsos állást foglalt a határozat ellen, mert szerintük e terv nem mozdítaná elő az „üzem menetét,” a munkásság „egységének” megbontását jelentené, az egy helyen hosszabb ideig dolgozókat kiemelné az „összességéből,” érdekellentéteket támasztana és megbolygatná a „munkás-szolidaritást.”

A gyárvezetőség munkásbaráti tervének tehát az üzemi tanács állott ellen, az a tanács, amely nagy hangon követeli a tőkétől a munkásokkal szemben való legteljesebb humanitást, az a tanács, amelyet a dolgozó munkásság választott, de amelynek a fentiek bizonyossága szerint semmi köze a munkássághoz, hiszen azokat meg sem kérdezi, dacára, hogy azok szószólója kellene, hogy legyen. Mikor látja már be végre a munkásság, hogy szociáldemokrata tanokat valló vezetői nem mozdítják elő javukat, nem hatnak oda, hogy a dolgozó munkásság is szerezhessen és magá-

nak mondhasson valamit, sőt inkább megakadályozzák őt ebben.

Jelen esetben szint vallottak s nyíltan állást foglaltak a nincstelenség fenntartása mellett, melyben a munkásokat eddig tartották és tartani akarják a jövőben is, mert jól tudják, hogy a nincstelenség az a talaj, melyen állva, ők a saját pozíciójukat megtarthatják. A lelkiismeretlen vezetőknek és azoknak, akik nem építeni, hanem rombolni akarnak, érdekük, hogy elégedetlen munkástömegek legyenek, akiknek filléreiből a pártvezér-elvtársak élhetnek. Ezt az elégedetlenséget tehát, ha kell, mesterségesen is fenntartják. Ezért hangzottak el a fenti kifogások és nagyhangú jelszavak. Am a szolidaritás, egységbontás stb. jelszavak csak külső máz, mellyel befedik a valóságot. De ha egyszer lepattog ez a máz! Hisszük, hogy ez az idő már közel van. A józan munkásság láthatja, hová vezetett a lelkek forradalmosítása és különösen Oroszország szörnyű sorsából szemlélheti, hogyan fest a valóságban az a földi paradicsom, amit a sokaknak tetszetős tanok gyakorlati megvalósításával értek el a modern proféták.

Nyomorenyhitő akció

Debrecen éhezéért

Megirtuk annak idején, hogy Vargha Elemér dr. tb. főjegyző a város házán megpendítette, hogy Debrecen város társadalmának meg kell értenie a nyomor rettenő jajszavát, át kell éreznie az ezernyi szerencsétlen nyomorgó kétségbeesztő helyzetét s azon egy nyomorenyhitő akció megindításával segítenie kell. Segíteni, míg nem késő...

A tanács teljes megértéssel tette magáévá a tb. főjegyző javaslatát s megbizta Csóka Sámuel polgármesterhelyettes, hogy az akciót vezesse és irányítsa. A polgármesteri hivatal a polgármesterhelyettes utasítására összehívta Debrecen város legtöbb adót fizető polgárait s a debreceni pénzintézetek jegyzékét is összeállította. Ezekhez, valamint Debrecen város minden rendű és rangú polgárához a következő felhívást intézik:

„A nyomorúság rettenetes mérvet öltött egész országunkban. Pénzünk leromlása, az öt éves világháború s az utána beállott forradalmak pusztításai, melyekhez most még egy rendkívül szigorú tél borzalmai járulnak, az ugys lerongyolódott szegénységet a nyomorúság ijesztő fokáig súlyestették a mi gazdagnak tartott városunkban is.

A „Láthatatlan vendég” csontöklével kopogtat minden ajtón, mely jómódu lakásba vezet, minden asztalon, mely még terítve van. Az oly nehéz küzdelmek árán kivított jogrendünk fennállása sok tekintetben attól függ, hogy ez a kopogtatás ne legyen hiábavaló.

A nincstelenség végső elkeseredését felszító nyomorúság lehető enyhítése érdekében áll mindenkinek, akinek van félteni valója. Az okos előrelátás, az érdekek gondos mérlegelése ugyanarra int, amire az isteni Parancs, hogy osszunk meg feleslegünket a nyomorgókkal, a szűkölködőkkel.

Abban a bizodalmas reménységben, hogy a társadalom is osztja telfogásunkat, intéztem kérésünket aziránt, hogy a debreceni szegény néposztály nyomorúságának enyhítésére szánt adományát a polgármesteri hivatalhoz beküldeni méltóztassék.

Gondoskodunk arról, hogy hivatali szerveink pontos elszámolás mellett az adományozott összegeket csakugyan a legnagyobb nyomorúságtól sújtottak között osszunk szét.

Bis dat, qui cito dat.”

Valóban: kétszer ad, ki gyorsan ad. Debrecen város társadalma jótékonyág tekintetében mindig követendő példaként járt elől, mindig letörölte a fájó könnyeket áldozatos készségevel és soha süket fülekre nem talált itt a mélyből jött jajszó. Kétszeresen kell most ezt a kötelességet teljesíteni, mert nemcsak magunkról, hanem a magyar jövőről is van szó: gyermekekről, a magyar jövő reménységéről. Ezért, a magyar jövődóért adakozzék mindenki, tehetsége szerint, azzal a tudattal, hogy amit az éhezőknek juttat, azzal a vergődő magyarságon segít.

Jobb vászoncelédnek, mint inasnak...

Nem mindennapi szenzáció foglalkoztatja most egyik hajdu község lakóit. A napokban az egyik úri családhoz beszegődött egy Nusi nevű cseléd lány. Arca hamvas, hangja lágy, modora leányos, amint az egy ifju jólnevelt szobacicaéhoz illik. Csupán csak a haja volt túlnőve rövid, de ennek magyarázatára előadta, hogy fejbaja miatt kellett hosszú, szőke hajkoronáját levágni.

A házbéli ezzel a magyarázattal beérték, de később, amint jobban megfigyelték a szobacicát, más „folytonosság” hiányt is fedeztek fel rajta, ami aztán gyanussá tette, különösen a háziasszony előtt. Így az alakja cseppet sem volt nőies, melle is beesett horpadt.

A háziasszony, gyanúperrel élve, átkutatta a szobacica cók-mokját s abban nagy meglepetésre több férfiruhát talált elrejtve.

Jelentést tett a rendőrségen, amely a falu bábáját hívta segítségül, aki megállapította, hogy a cseléd lány női ruhába öltözött férfi.

Minek utána a bájos leányzó-férfit megfosztották mesterséges női bájaitól, vallatásra fogták, s röviden beismerte, hogy egy fálubeli zsellér gyermeke: szabó inas volt. Elmondotta, hogy a májstranné tulságosan rosszul bánt vele, ezért határozta el a pályaváltoztatást. Látta, hogy a cseléd lányokat jobban megbecsülik, mint az inasokat, ezért lépett át a szobacica pályára.

Összehozott néhány darab finomabb női ruhát, kalapot, fehérneműt s átevezett a női nemhez, amint ezt a moziban is látta egy filmen. A csendőrség lopás miatt őrizetbe helyezte. A szobacica-szabóinas nagyon szívére vette, hogy lerántották róla a leplet s egy őrizetlen pillanatban a kulba ugrott, de onnan rögtön kimentették.

Semmi komolyabb baja nem történt, csak a férfi ruhája lett vizes s így újra az anynyira áhított női ruhát kellett felvennie — minthogy más ruha nem volt kéznél — abban vonult be a fogdába.

A „Hajdusági Képes Naptár” rejtvenypályázata

A Hajdusági Képes Naptár, amit a Hajdúföld előfizetői annakidején ingyen kaptak meg, tudvalevőleg 1000 koronás rejtvenypályázatot tűzött ki. A rejtvenypályázat a következő volt: Melyik az a régiség, amelyikből senki sem gyűjt egyetlen darabot sem?

A pályázat nagy sikerrel járt a kitűzött határidőig, január 31-ig több mint 500 megfejtés érkezett be. Ezek közül harminchatan fejtették meg helyesen a talalós kérdést. A helyes megfejtés: az anyós.

Helyesen fejtették meg a talalós kérdést a következők: Nagy János, Soós István, Gombos Elemér, Soltész Kató, Csics Géza, Wessprény István, Lechner Böske, Mikecz Miklós, Csáky Béla, Parády Béláné, Varga Emil, Varga Béla, Des-Combes László, Varga Béla Géza, Ref. főgimnázium önképzőköre, Kovács Sándorné, Zavadny Gyula, Soós József, Mocsáry Annus, Varga János (Hajdúbozsórmény), Faubhaber Oszkár, Bayer Béla (Békéscsaba) Csontos Ilona, Walla Sándorné (Nyírtass, Szabolcs megye), Való Rózsika, Tóth Vilma, Kovács Ilus, dr. Nagy János, Tanos Irén, Wietrikovszky Lajos, ifj. Heynke Oszkár, dr. Medveczky Károlyné, Siposs Györgyné, dr. Medveczky Karoly, Koppányi István, Materny Gizella, Kovács Gyurika.

A helyes megfejtők között tegnap ejtetük meg a sorsolást. A sorsolásnál Materny Gizella (Debrecen, Komlóssy-ut 15. szám) nevet húztuk ki elsőnek, így a kitűzött 1000 koronát ő nyerte meg. Az 1000 koronát kellő igazolás mellett átveheti a Hajdúföld szerkesztőségében (Piac u. 59. szám).

— NAPSUGAR vagyontelő árverésére mindennemű tárgy beadható e hó 25-ig Piac-u. 10. I. alatt délelőttönként. Árverés ugyanott március elsőjén kezdődik.

NAPI HIREK

— **Esküvő.** Tegnap délután kötött házasságot az anyakönyvi hivatalban dr Kovács Jenő ügyvéd, Debrecen szab. kir. város tb. tiszti ügyésze Komlóssy Margittal. Tanúként szerepeltek: Tikos József és dr Komlóssy Imre. A polgári kötés után a szép frigyvet az örömszülők házában dr Révész Imre felkészült áldotta meg. A fiatal párt számosan keresték fel jókívánataikkal.

— **Déri Frigyes diplomája.** Megírta a Hajdúföld, hogy Déri Frigyest, Debrecen nagy mecénását a város törvényhatósági bizottsági közgyűlése a muzeumi bizottságba beválasztotta. Ezt a közgyűlési határozatot most Zoltai Lajos h. muzeumi igazgató ezt magyaros motívumú oklevélre rajzolta fel. A díszes kiállítású oklevél felső részén van Debrecen város látképeinek tusrája, míg a keret és az írásos szöveg szindus magyaros munka. A szép oklevél szerű közgyűlési határozatot legközelebb a tanács megküldi Déri Frigyesnek.

— **Megfellebbezték a tisztviselői segélyeket.** Ismeretes, hogy Debrecen város egyik közelmúlt közgyűlése úgy határozott, hogy a tisztviselőknek bizonyos százaléku segélyt fizetési előlegként 1922. évi július 31-ig bezárólag folyósít, azonkívül ugyanez a közgyűlés a polgármesternek és polgármesterhelyettesnek reprezentációs költségeket szavazott meg. Az idevonatkozó közgyűlési határozatot most Márk Endre bizottsági tag megfellebbezte. Nem annyira a közgyűlési határozat lényege, mint inkább a határozat helytelen szövegezése miatt, amint azt érdeklődésünk egy törvényhatósági bizottsági tag megjegyezte: Mi a fellebbezést és annak szövegét nem ismerjük s így a fellebbezéshez nem fűzhetünk kommentárt, azonban tény, hogy ez a fellebbezés igen hátráltatja a segélyösszegnek a folyósítását. Már pedig a szegény városi tisztviselők nehezen várják a helyzetükön való gyorssegélyt.

— **A Petőfi-Társaság új jelöltjei.** A Petőfi-Társaság új tagjait tudvalevően minden évben a nagygyűlést közvetlenül megelőző ülésben választják. A társaságban ezidő szerint három üres hely van s erre a három gazdátlan helyre hivatalosan Iványi Jenőt, a Nemzeti Színház tagját, Lázár István író és Farkas Imre költőt kandidáltak. E hivatalos jelölteken kívül az ellenzéknek is megvannak a maga jelöltjei, köztük Nadányi Zoltán, az ifjabb nemzedék egyik rokonszenves lírikusa. A verseny tehát megindult és a harc nagy lesz, mert bizonyos, hogy se szeri, se száma nem lesz az önjelölteknél is.

— **Az ingatlanok elidegenítése.** A belügyminiszter körrendeletet intézett az ingatlanokra vonatkozó magánjogi szabályok kiegészítéséről valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez. A körrendelet szerint tudomására jutott, hogy az ingatlan vásárló és a törvényes rendelkezésekben járatlan kiszárazkötés körében nagy károkat okoz az, hogy az ingatlan vásárlásoknál elmulasztják az ingatlanokat elidegenítő jogügyleteket okiratba foglalni. Felhívja tehát a város polgármesterét, tudassa az érdekeltekkel, hogy az ingatlanokat elidegenítő jogügyleteket, illetve a szerződés kötését megelőző megegyezések érvényességéhez a jogügyletnek, illetőleg a megegyezésnek okiratba foglalása szükséges.

— **Tisztviselők értekezlete.** Az állami és más tisztviselők és nyugdíjasok 12-ről elmaradt értekezletüket folyó hó 19-én, vasárnap 11 órakor tartják meg Egyház-tér 13. sz. a. az EME. klub helyiségében. Tárgy: A villamos és légszusz világitás kedvezményes árban való számításának kieszközlése. Saját érdekében minden tisztviselő és nyugdíjas jelenjék meg!

— **Dubarry hushagyó keeden a Bikában!**

— **Az Éme háziestélye.** Az Éme szombat este közgyűlés után fél 9 órakor klubhelyiségében kedélyes házi estélyt tart. Belépti díj nincs. Felkérjük a hölgyeket és urakat, akik süteményt, bort, rumot, stb. akarnak hozni, hogy szombat délután 4 óráig szíveskedjenek beküldeni az irodába, hogy idejében elrendezhessük. *Elnökhég.*

— **Meghalunk a lisztirodában...** Az újonnan felállított forgalmi adóhivatalhoz a tanács a lisztirodából is kinevezett egy-két tisztviselőt. Az ott maradt tisztviselők most várják, hogy legközelebb kit fognak újra elvezérelni, illetőleg kinevezni a tisztviselő megjegyezte a másik tisztviselő társának, aki szeretne a város valamelyik hivatalába bejutni, hogy egy szép nap majd csak meghalunk a lisztirodában és feltámadunk a forgalomban. A feltámadás szabad, ha nem is a forgalmi adó hivatalban, de más magán hivatalban. Legalább is erről tanuskodik az a sok lisztirodai tisztviselő, akiket a város 1 havi fizetésük kiutalásával szélnek engedett télvíz idején. Van ilyen tisztviselő jó egynehány.

NAPIREND

Csütörtök 1922 február 16

Prot.: Juliánna. Kath.: Juliánna.

Közművelődési könyvtár nyitva reggel 8-tól esti 8-ig.

Kollegiumi Könyvtár nyitva d. e. 10-12-ig.

Csokonai-színház: Este fél 8 órai kezdettel: A) bérletben: "Naplemente". Pierre Wolff színműve 3 felvonásban. (Bemutató előadás.)

Modern kabaré (Petőfi-tér). Előadás este háromnegyed 9 órakor

Apolló mozgó előadása 5, 7, 9 órakor kezdettel.

Urania mozgó előadások 5, 7, 9 órakor.

Széchenyi-orfeum (Petőfi-tér) előadás este fél 9 órakor.

Kálvinisták Templomegyesületének második vallásos délutáni 4 órakor a kollégiumban

A debreceni cigányzenészek értekezlete d. u. 3 órakor a Bika-szálló kistermében.

A Keéri Szántó-Füredy hangverseny este fél 8 órakor a zenedében.

A DTE birkózószakosztályának ülése este 8 órakor Bika-szálló (főemelet 11)

A footballbírók értekezlete délután 6 órakor a Bika-szálló játéktérben (főemelet).

— **Édesebb itthon a börtön is.** Szabadkán két rosvot multu bajai ember detektívregényekbe illő körülmények között szökött át szerb megszállott részről magyar területre. A szerbek valami kisebb kihágás miatt őrizetbe vették a két bajai embert. A fogdából két heti lassu és óvatos felbontás után a kivájt nyíláson át a tűzfalra jutottak, onnan matrácokból kötelek szaggatva lebozsátokoztak az utcára s hajnaira már magyar területen voltak. A bajai rendőrség a régen körözött embereket azonnal letartóztatta. Az egyik betörő megjegyezte letartóztatásánál: — Édesebb itthon a börtön is, mint odaát a szabadság.

— **Adomány a gyorssegély alapra.** A Hajdúföld tegnapi számában közölt felhívás nyomán dr Váradi Szabó Jánosné 300 koronát küldött a Hajdúföld gyorssegély alapja javára, amit hálás köszönettel fogadjunk. További adományokat a Hajdúföld szerkesztőségébe kérünk.

— **Beteg városi tisztviselők.** Csóka Sámuel h. polgármester az utóbbi hidegek alatt megfázott és megbetegedett. A h. polgármester már tegnap nem volt bent hivatalában. Ary Lajos tb. főszámvevő ugyancsak influenzában lakásán fekszik.

— **A tisztviselők vasuti jegye.** Szolnok vármegye törvényhatósági bizottsága legutóbb tartott közgyűlésén elhatározta, hogy felír a kereskedelemügyi kormányhoz oly irányban, hogy a tisztviselők és nyugdíjasok, valamint családtagjaik a részükre kiadott vasuti kedvezményes igazolvánnyal ne korlátolt számban utazhassanak, hanem annyiszor, mint ahányszor utazni szándékukban áll, vagyis, mint régebben korlátlan utazásra szóljon, a kedvezményes jegyváltására jogosító arcképes igazolvány. A szolnokiak megfelelően indokolják ezt s az egész határozatot hasonló értelmű határozat hozatal végett megküldték Debrecen város közönségének is. Az átirat legközelebb a tanács elé kerül, amely értesülésünk szerint pártólólag terjeszti a közgyűlés elé.

— **Karneval temetése a Bikában 28-án!**

— **Adomány a Salétrom-laktanyabeli nyomorgóknak.** Berky Lajosné és nyomorgó családtagjai részére Koncz Sándorné (dohánybevaltó hivatal) kegyeret és zsirt küldött. Az adományt köszönettel nyugtazzuk.

— **Drágább a patika.** Az általános áremelkedéshez most egy újabb járul. Február 15-től kezdődőleg a gyógyszerek árát tetemesen felemelték. Az áremelkedés oka az, hogy a gyógyszerek beszerzési ára napról napra drágább.

— **Radikális módja a lakótól való megszabadulásnak.** A lakásmizéria országszerte lehetetlen állapotot teremtett. Sok helyen a lakó és a háziur pokollá teszik egymás életét, és hiába, nem tudnak egymástól szabadulni. Érdekes eszméje támadt egy háziurnak, aki mindenáron tul akart adni a lakóján. Győrből jelentik: Kámfor László felpéci lakos hosszabb idő óta azon fáradozott, hogy kitegye a házában lakó Illés Lajosné és családját, akik azonban lakást nem tudtak kapni s így nem voltak hajlandók kihurcolkodni. Kámfor erre elhatározta, hogy csak azért is kizavarja a lakót a házból. Meg is találta ennek a módját. Furcsa módszer volt, de biztos: többszöri fenyegetés után tavaly, október 16-án *fölygyújtotta a saját házát*, azt, amelyben Illésné lakott. Bezzeg rohant ki a házból a lakó. A tűz azonban rövidesen elhamvasztotta a szomszéd Nagy Józsefné házát is. A győri törvényszék Kámfor Lászlót gyújtogatásért 5 évi fegyházra, 10 évi hivatalvesztésre és az okozott kár megtérítésére ítélte.

— **A Debreceni Gazdák Bankja Részvénytársaság** folyó hó 14-én tartotta Pákozdy Sándor Hajdu vármegye Alispánjának elnökele alatt évi rendes közgyűlést, melyen Suhajda Béla vezérigazgató által előterjesztett összes javaslatok, az alapító felemelése, valamint a Magyar Olasz Bank Részvénytársasággal létesített affiliációs megállapodás egyhangulag fogadtatott el és megvalasztatott igazgatósági tagokul a Magyar Olasz Bank Részvénytársaság három igazgatója dr Dobranszky Béla, dr Halmi Miklós és Greiner Béla. Ezen összeköttetés folytán a Debreceni Gazdák Bankja Részvénytársaság üzletköre nem csak helyben és a vidékre, hanem valuta és külföldi átutalások tekintetében az egész világ piacra kiterjed, és így a gazdátársadalom kereskedő és ipar üzletek gyors és előzékeny elintézésben fognak részesülni. A közgyűlés — a megjelent Magyar Olasz Bank Részvénytársaság kiküldött igazgatói meleg, üdvözlés után — lelkes hangulatban oszlott szét.

Művészet

Keéri Szántó Imre megérkezett, ma, csütörtökön este fél 8 órakor adja a Zenedében érdeklődéssel várt Chopin-estélyét. Kitűnő művész játékát most fogja először művészi műsor keretében Debrecen közönsége élvezni. Az estély iránt általános az érdeklődés, arra már csak néhány jegy kapható Méliusznál.

Üzletátalakítás miatt Beszerzési áron árusít a „Hajdú-sági” férfi és fiu ruhaáruház Piac-u. 67 sz. Frohner ház. **Győződjön meg.**

SZINHÁZ.

HETI MŰSOR

Csütörtök: Naplemente. A) bérlet.
Péntek: Cifranomoruság. B) bérlet.
Szombat: Fedora. C) bérlet.
Vasárnap délután: Vörös talár.
Vasárnap este: Rip Van Winkle.

Színházak és mozgószínházak közleményei:

Geszterédyné Vanyek Ella operaénekesnő és **Jóó Margit** zongoraművész nő február 22-én este 8 órakor tartják hangversenyüket a városi zenede dísztermében. Jegyek Springer könyvkereskedésében válthatók.

Premier a Csokonai-színházban. Csütörtökön A) bérletben kerül bemutatásra a **Naplemente**. Rubinyi Tibor, László Gyula, Heltay Andor, Lux Böske felléptével.

Göndör József Kecskemétre szerződött. Göndör József, a Csokonai-színház volt bonvivántja, aki körülbelül két hónapig volt Debrecenben, a kecskeméti Katona József-színházhoz szerződött s a napokban mutatkozik be a kecskeméti közönségnek.

Shakespeare nagyszerű tragédiája Hamlet vasárnap február 19-én az **Uranusban** kerül bemutatásra. A főszerepben **Helena Makovszka** a világhírű tragika egyik legsodálatosabb alakítását produkálja.

Lady Hamilton élete és szerelmei Schumacher világhírű regénye után ma csütörtökön az Apollóban. A darab pompája méltó a főszerepben excelláló **Liane Haid** fenomenális alakításához, irodalmi szépsége, művészi tökélye páratlan. — Ezt a képet megelőzi a **Borzalmak éjszakája** című amerikai kalandor történet. Előadások 5, 7 és 9 órakor. Jegyelvétel.

Ha megfújják a trombitát. Hazafias mozi-szkeccs a jövő hét szenzációja, mindenki jegyeztesse elő jegyét ezen kedvezményes előadásokra.

Lady Hamilton és a Borzalmak éjszakája amerikai 5 felvonásos kalandor történet egy műsoron ma az Apollóban.

Farsangi műsor, Petrovits és Lenkeffy főszereplésével, továbbá Párisi élet, regényes **Lady Hamilton** nagyszabású két részes filmatrakció I-ső része, a „Posvány” ma az Apollóban.

színmű az Uránia 3 órás slágerei. Rendes, kedvezményes helyárak.

SPORT

Footballbírák értekezlete. Felhívjuk a debreceni footballbírákat, hogy folyó hó 16-án, csütörtökön este 6 órakor az Arany Bika félémelet játéktérben tartandó értekezleten megjelenni sziveskedjenek. Az értekezlet tárgya az új alapszabályok ismertetése és az új választások megbeszélése.

Birkózó szakosztályi ülés. A DTE birkózó szakosztálya ma, csütörtökön este 8 órakor a Bika félémelet 11. számú helyiségében ülést tart. A tagok pontos megjelenése kívánatos.

Előléptetés a bírák testületénél. A Footballbírák Testülete a most érkezett értesítés szerint a következő előléptetéseket eszközölte a debreceni alosztály előterjesztésére: Kondor Aladár kisvárdai II. foku bírót III. fokúvá; Weinreb Dezső, Balogh Imre, Kerekes Géza, Káldy Zsigmond, Bródy Barna és dr. Zempléni Gusztáv I. foku bírót II. fokúvá; Hajdu Jenő, Vadkerty Endre, Szabó Kálmán, Pauló István, Szegedy Gyula, Földes Miklós, Rónay Béla és Komoróczy Péter gyakorló bírót I. fokon képesítette.

A DTE he edik teadéltánja. Széles keretek között rendezti a DTE vasárnap hetedik teadéltánját a Bika kávéház üvegtermében. A kabaré számokat a Csokonai-színház művészei adják elő. Kabaré után tánc következik, melyhez a zenét Magyar Imre és fia zenekara

szolgáltatja: a shimmyhez a DTE jazz-band zenél. A kabaré részletes műsorát a vasárnapi reggeli számunkban közöljük.

Debreceni vívók Budapestén. A Veselényi Vivó Club február 17-én és 18-án országos kardvívóversenyt rendez. Debrecenből a MOVE négy vívója indul: **Becner József, Berzöffy Lorant, Májerszky Béla** és dr. **Vértes Sándor.**

A DTE téli tréningjei a további intézkedésig elmaradnak.

A legszebb
tavaszi ujdonságokat
AZ
APOLLO
divatáruházban
veheti meg
a Vármegegyházzal szemben,
Piac- és Miklós-utca sarkán.
Dus választék férfi és női ruhaszövetekben, gronadínok és garnitúrák, férfi és női fehérneműk a legszebb kivitelben, batiztók, vasznak és zofirak nagy választékban olcsó szábon árak mellett kaphatók.

DEBRECENI KALAPGYAR
Széli Gergely
Női és férfi kalap megrendelések és javítások gyorsan pontosan készíttetnek **Piac-u. 63. sz.**

Kis ház jókarban, 950
□ 81 telekkel
konyhakertnek
kiválóan alkalmas fekete agyagföld
Nemes-utca 7. szám (Tócos kert.) **eladó.**
Értekezheti „Hajdúföld” szerkesztőségében
délután 6 órakor.

Felhívás

A Debreczeni Gazdák Bankja Részvénytársaság folyó 1922. év február 14-én d. e. 11 órakor megtartott közgyűlésén a jelenlegi 1.000.000 korona alapítvánnyal, 10.000 db egyenként 200 korona névértékű új részvény kibocsátása által 3.000.000 koronára való felemelést határozta el, ennek során kizárólag, hogy

a) 1250 db egyenként 200 korona új részvény régi részvényeseinknek ajánlatik fel ingyen, mindössze is 10 korona költség hozzájárulás ellenében aképen, hogy négy régi részvény birtokosa egy darab ilyen ingyen részvénynek átvételére jogosít. Tört részvények nem adhatnak ki.

b) További 1250 db egyenként 200 korona névértékű új részvény a névérték s ezenkívül 20 korona költség hozzájárulás ellenében hasonlóképen a régi részvényeseinknek ajánlatik fel aképen, hogy minden négy régi részvény birtokosa egy új részvény átvételére jogosít. Tört részvények nem adhatnak ki.

Az összes új részvények, a folyó 1922. év január 1-től kezdődőleg már részestílnnek az intézet üzleti eredményében, miert is az ellenérték teljes összegben befizetésének is az a) illetve b) alatti jog gyakorlása alkalmával kell megtörténnie.

Fentiekről t. részvényeseinket azon felhívással értesítjük, hogy jogaikat az üzleti órák alatt, az intézet helyiségében, legkésőbb folyó 1922. év március hó 2. napjáig okvetlen gyakorolják, mert ezen határidőn túl a b. alatt említett elővételi jog már nem érvényesíthető.

Kelt Debreczenben, 1922. év február hó 14-én.

Debreczeni Gazdák Bankja
részvénytársaság.

A tőzsde

Magyar korona: 78.

Az osztrák korona áremelkedésének hatása alatt a tőzsdényitáskor szilárd alap irányzat mellett javultak a jegyzések később a részvénytőzsdén az általános pénzsűkésnek nyomasztó hatása alatt az üzlet megcsappant és az árfolyamok kisebb-nagyobb mértékben lemorzsolódtak. Az alapirányzat ennek ellenére barátságos maradt

és az árfolyamvesztések csak jelentéktelenek. Különösen barátságos volt a szénpiac, ahol az Általános Készlet elérte a 11000 koronás jegyzést is. Egyébként a piacnak nevezetesebb eseménye nem volt.

Budapesti árlát.

Magyar hitel 1875, Osztrák hitel 650, Angol-Magyar 785, Leszámlító bank 777, Magyar-Olasz 300, Jelz hitelbank 310, Hazai bank 620, Salgó 5350, Rimanurányi 1990, Közuti 990, Déli vasút 1485, Általános takarékszövetkezet 6700, Általános takarékszövetkezet 1000, Pesti hazai 24800, Borsod-miskolci 3375, Concordia 2200, Budapesti gőz. 5800, Gizella 2500, Hungária 2575, Viktória 7600, Beocsini 6200, Kohó 5525, Általános készlet 10325, Urikányi 5725, Adria 6100, Atlantia 2575, Levante 6750, Trust 1850, Ganz-Danubius 86800, Ganz villamos 5575, Lipták 524, Magy. acél 2575, Schlick 960, Wörner 618, Brassói 4100, Izzo 5330, Spódium 2625, Hazai faterm. 1925, Klotild 3200, Erdő 875, Nacsi 17800, Neuschl. Licht. 610, Orsz. fa 920, Telefon 3975.

Valuták.

A valutapiacra a korona alacsony zürichi jegyzésének ellenére jelentékeny eltérésnek nem voltak nagyjában a tegnapi árfolyamok voltak érvényben. Az osztrák korona tovább szilárdult és elérte a 10 és háromnegyedes jegyzést is a bécsi kifizetés pedig 10 és háromtizenhatig emelkedett.

A devizapiacra egyébként a hangulat a tegnapiánál kissé barátságosabb volt és a külföldi váltók néhány ponttal emelkedtek.

Élénk megbeszélés tárgyát képezi a dollár lánysága, amely paritása alatt áll. Ezt erős kezek közbelépésének tulajdonítják. A lira mint már napok óta ma is szilárd volt.

Napoleon 2510—2530, Angol font 2830—2850, Dollár 645—655, Francia frank 5550—5600, Márka 330—340, Lira 3050

—3100, Osztrák kor. 1025—1125 Rubel 5100—5200, Lei 502—512, Szokol 1212 228, Svájci frank 12650—13700, Korona dinár 825—85, Lengyel marka 1900—2000.

Zürichi árlátás: Berlin 25700, Holland 19175, Newyork 512, London 2237, Páris 4435, Milánó 2805, Brüsszel 4235, Prága 96750, Budapest 78, Zágráb 170, Bukarest —, Varsó 15, Bécs 17, Osztrák bélyegzett 9.

Devizák. Amsterdam 237—43, Kopenhága 13000—400, Krisztiania 10300—800, London 2800—850, Berlin 32000—330, Milánó 3100—150, Páris 5575—623, Prága 1220—30, Stockholm 16400 900, Svájc 12600—7, Bécs 975—1075, Zágráb 20725—1725, Newyork 64750—5750.

Ülötössze. A valutapiac üzletellen. Dollár 645-ig lánysult. Márka 33550, Osztrák ezres 1025, 10 ezres 10 egytizenhatod, lei 507—8, szokol 1223—24, dinár 833, angol font 2830.

Az értékpapírpiacon élénk volt. Államvasút 8975, Rima 2050, Salgó 5300—350, Közuti 1000, O. fa 980, Lichtig 630, Által. készlet 11350, Kohó 5600.

A nemestőpénzek piacán az ezüst korona iránt tovább is élénk érdeklődés nyilvánult meg, míg a forint teljesen elhanyagolt. Ezüst korona 47 és háromnegyed, a forint 111—12. Az aranypénzek piacán csekély érdeklődés mellett a Napoleon 2520—25, 20 koronás arany 2490—2500.

Terménytőzsde.

Kenyérmagvakban mindvégig élénk üzlet volt. A többi piacon kissé elhanyagoltak. Az árfolyamok gyengébbek voltak a tegnapiánál. Az áresések körülbelül 25 koronának felelnek meg.

Hivatalos árak: Buza tiszavideki 2575—2600, fehérmegyei 2550—2590, pestmegyei 2550—2575, rozs 1850—875, takarmány árpa 1825—1875, sörárpa 1825—875, köles 1650—1700, zab 1650—700, tengeri 2175—200, repace 30—32, Korpa 1300—

Sertésjelentés. Zárt vásári maradvány 20. Erkezett 14. Eladott 8. Szabad vásári maradvány 591 sertés. Erkezett 141 sertés. Eladott 102. Árak: Zsirsertés fiatal nehéz 78—90, könnyű 66—82.

Sertésformák. Sertésrus 108—110, zsir 156—60, zsirszalonna 103—136, füstölt paprikás szalonna 140, tepertő 100, haj 148, füstölt hus 120.

Dollárt ARANY
Ezüst

pénzt, más idegen pénzt legdrágábban vesz
Simon Bankiroda DEBRECZEN,
Kossuth-u. 11.
Idegen kifizetések legolcsóbban. T. 903.

Aranyért, Ezüstért
budapesti magas árakat fizetek

Kramer Simonffy
utca 17.

Kövár és Altmann
szücs mesterek, Debrecen, Piac 42.
Pannonia szálló udvar.
Mindenféle szücs munkákat szakszertien készít a legutóbbi divat szerint. Ugyanott kész munkák kaphatók. Megrendeléseket pontosan eszkezől, Vadbröket veszünk és kiké-zitünk.

Szakácsot

keres a 12—III. zászlóalj tisztie
étkezdéje Nyirbátorba. Ajánlatok
Nyirbátorba küldendők.

**Pipere szappanok valamint Parfümök minden
illatban, Fertőtlenítő szerek stb.
a legolcsóbban szerezhetők be a
Korzó Drogueriában** Piac-utca 42.
TELEFON 14 80